

Täysistunto

Torstai 26.10.2017 klo 16.00—20.49

2.2. Suullinen kysymys ulkomaisen työvoiman tarveharkinnasta (Olli Immonen ps)

Suullinen kysymys SKT 147/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Immonen.

Keskustelu

16.22 Olli Immonen ps: Arvoisa puhemies! Eilen eduskunnalle esiteltiin yli sadan kansanedustajan allekirjoittama lakialoite, jolla poistettaisiin EU- ja Eta-alueen ulkopuolisen työvoiman tarveharkinta. Allekirjoittaneita löytyy vasemmalta oikealle, [Simon Elo: Ei löydy sinisistä!] ja täytyykin ihmetellä, miksi poliittinen vasemmisto haluaa ulkomaista halpatyövoimaa suomalaisen duunarin tilalle. Ehkä heillä on samoja osakkeita kokoomuksen kanssa. [Silvia Modig: Oletko huomannut, että ollaan EU:ssa?] Toisin kuin on väitetty, tarveharkinnan poisto on Ruotsissa aiheuttanut valetyöpaikkoja maahanmuuttajien omiin yrityksiin ja ihmisten hyväksikäyttöä. Tämä käy ilmi Ruotsin hallituksen omasta raportista. Työntekijät tuovat lisäksi omaiset mukanaan, mikä taas puolestaan heikentää merkittävästi taloudellista huoltosuhdetta. Kysyisinkin asianosaiselta ministeriltä: aikooko hallitus poistaa näistä selkeistä ongelmista huolimatta tarveharkinnan? Hallitusedustajien ylivoinen enemmistö on kuitenkin allekirjoittanut tämän [Puhemies koputtaa] vastuuttoman lakialoitteen.

16.23 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tässä on hyvä nojautua siihen, mitä hallitusohjelmaan on kirjattu. Siellä lukee, että työperäistä maahanmuuttoa edistetään mutta että pääsääntö työvoiman tarveharkinnassa on nykyisten käytäntöjen jatkaminen. Tämän takana minä seison, koska se on hallitusohjelmaan kirjoitettu.

Tästä lakialoitteesta, mikä täällä oli eduskunnassa, minultakin kysyttiin mielipidettä. Kerroin johdonmukaisesti, mitä hallitusohjelmaan on sovittu ja että siitä sininen ryhmä pitää kiinni.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan.

16.23 Olli Immonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministerin vakuutukset eivät oikein vakuuta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

Sanotaan, että Suomi tarvitsee osaajia. Suomi kyllä saa niitä jo nyt, jos se niitä tarvitsee. Erityisasiantuntijat, tutkijat ja yritysten yli- ja keskijohdossa toimivat henkilöt on jo nyt vapautettu saatavuusharkinnasta. Perustelu on siis heikko.

Perussuomalaiset eivät ole vaikutuksista huolissaan yksin. Muun muassa Rakennusliitto on arvostellut kovin sanoin näitä suunnitelmia. Vaikutukset eivät kuitenkaan koske vain tulevia palkkatasoja tai työmarkkinoita ylipäättään, vaan tarveharkinnan poisto luo uuden väylän laittomalle maahanmuutolle. On jo nyt väläytetty, että kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet henkilöt voisivat jäädä töihin, ja tällainenhan on aivan käsittämätöntä. Arvoisa ministeri, miten hallitus ja te itse suhtaudutte siihen, että laittomasti maahan tulleet henkilöt, jotka eivät ole saaneet minkäänlaista oleskelulupaa, kierrätettäisiin nyt halpatyömarkkinoille?

16.24 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Sanoitte, että vastaukseni ei oikein vakuuta. Voisin tietysti vaikka päälläni seisoa täällä ja kertoa sen saman, minkä äsken kerroin. Hallitusohjelma on se, mihin itse nojaan, ja mitään muuta ei ole puhuttu eikä päätetty eikä linjattu eikä neuvoteltu. Siihen, että nyt sitten hallituspuolueitten edustajat ovat tällaisen lakialoitteen allekirjoittaneet, totta kai heillä on täysi oikeus. Sitähän minä en lainkaan kiistä, mutta itse nojaan vahvasti hallitusohjelmaan ja siihen, että siitä, mitä siellä lukee, pidetään kiinni.

Mitä tulee tähän tarveharkintaan, niin huomenna meillä on tämmöinen pyöreän pöydän keskustelu teemasta, jotta ymmärtäisimme, mitä tarkoittaa tarveharkinta. Täällä aika huolettomasti tunnutaan heittelevän tätä sanaa. Siitä seuraa aina jotakin, jos siitä tarveharkinnasta luovutaan. Meillä on tuore tapaus Uudeltamaalta, ja huomenna saan muun muassa siitä selvityksen, mitä siitä on seurannut vai onko seurannut yhtään mitään.

16.26 Ville Niinistö vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tärkeää, että kaikki Suomessa tekevät työtä oikeilla työehdoilla ja että sitä valvotaan hyvin, varmistetaan, että ei Suomeen synny harmaata taloutta ja sellaisia työmarkkinoita. Siihen on olemassa omat keinonsa, ja niitä hallituksen on syytä vahvistaa, kuten jo edellinen hallitus teki.

Mutta jos sitten tullaan siihen, miten Suomi menestyy kansainvälisessä taloudessa, miten me voimme saada osaajia eri aloilla, joilla on tarvetta työvoimalle, ja miten myös heidän perheenjäsenensä voivat tulla Suomeen, niin ajatus siitä, mitä hallitus on markkinoinut, että kohdennetaan vain tietyille startup-yrityksille tai osaajille helpotusta päästä Suomen työmarkkinoille, ei ratkaise koko kysymystä, koska heillä on myös puoliset, jotka haluavat tulla Suomeen töihin. Helpointa edistää Suomen talouden kansainvälisyyttä ja työmarkkinoiden vetovoimaa on se, että me poistamme saatavuusharkinnan mutta parannamme sitten työoikeuden toteutumista kaikille. Kysynkin valtiovarainministeriltä: eikö Suomen talouden kilpailukyvyn kannalta ja meidän työmarkkinoidemme kansainvälisyyden kannalta olisi parempi, että saatavuusharkinnasta luovuttaisiin?

16.27 Valtiovarainministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on, kuten ministeri Lindström totesi, tästä sinänsä selkeä hallitusohjelman kirjaus. Osaltaan, kun katsotaan meidän taloutemme kehittymistä tällä hetkellä ja sen hyvää vetoa, niin aivan kriittinen asia on se, että me saamme osaavaa työvoimaa yritysten tarpeisiin. Siinä ensimmäinen ja tärkein keino on se, että meidän täytyy saada Suomessa työttömät ihmiset tai ensimmäistä työpaikkaa etsivät nuoret ihmiset löytämään näihin avoimiin työ-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 111/2017 vp

paikkoihin. Täytyy sen takia koko ajan kehittää meidän järjestelmiämme. Me panostamme koulutukseen, jotta osaavaa työvoimaa yritysten tarpeisiin löytyy.

Työn saatavuus on kokonaisuus, ja me katsomme varmasti yhdessä hallituksen pöydässä tätä kokonaisuutta, jolla voimme varmistaa sen, että yritykset saavat osaavaa työvoimaa, koska mikään ei olisi surullisempaa kuin se, että hyvään vauhtiin päässyt talouden kasvu ja työllisyyden parantuminen leikkaisi kiinni siihen, että yritykset eivät saa osaavaa työvoimaa.

16.28 Anna Kontula vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Immonen tässä jo väkevästi todisti, edelleen eduskunnassa on paljon vääriä väitteitä ja epäselvyyttä siitä, mistä saatavuusharkinnassa todellisuudessa on kysymys ja millaisia vaikutuksia sen poistolla on ollut esimerkiksi Ruotsissa. Ruotsissahan työvoiman määrä ei ole merkittävästi lisääntynyt saatavuusharkinnan poiston myötä. Hyväksikäytön, työlupakaupan tai muun riiston lisääntymisestä ei ole mitään näyttöä. Perheiden — mikä sinällään on tietysti positiivinen asia, että ihmiset pystyvät olemaan perheidensä kanssa — määrä ei ole ollut merkittävää tämän kanavan kautta. Onkin hienoa, että ministeri Lindström on kutsunut pyöreän pöydän koolle saadakseen enemmän valaistusta tässä asiassa, mutta kun asia on monimutkainen, ehkä yksi pyöreä pöytä ei riitä. Aiotteko perehtyä myös näihin Ruotsin kokemuksiin oikein ajan kanssa?

16.29 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Huomisen keskustelun yksi teema on nimenomaan se, että saadaan yhteinen tilannekuva siitä, mitä tämä tarveharkinta nyt oikeasti on. Täällä nyt on moneen kertaan puhuttu näistä Rakennusliiton ja Teollisuusliiton kokemuksista. Niin on minunkin korviini tullut sieltä viestiä, että esimerkiksi telakoilla, kun olen vieraillut, minut on pyydetty vähän sivummalle ja puhuttu, että täällä on ongelmia. Mutta sitten kun kysyy, missä ovat ne faktat, niin siinä on se ongelma, että niitä on aika vaikea näyttää toteen. Tämä valvonta on ongelma, ja siihen tietenkin pitäisi olla enemmän resursseja, koska se valvonta ei tällä hetkellä toimi niin kuin sen minun mielestäni pitäisi toimia.

Kuten, edustaja Kontula, sanoitte, että ei ole näyttöä, niin tämä on nimenomaan yksi ongelma, että saadaan tällaisen keskustelun kautta kokonaiskuva siitä, missä tämän asian suhteen mennään. Olen aivan samaa mieltä, että kun tarveharkinnasta puhutaan, niin oikeat työehdot kuuluvat myös siihen tarveharkintaan silloin, kun sitä tarkastellaan, ei pelkästään se, tarvitseeko joku yritys työvoimaa.

Kysymyksen käsittely päättyi.